

Cuprins

<i>Părintele Alexandre, mistagogia și teoria mării unificări în teologia ortodoxă (diac. Ioan I. Ică jr.)</i>	5
---	---

I

LITURGHIE ȘI MISTICĂ.

EXPERIENȚA LUI DUMNEZEU

ÎN CREȘTINISMUL ORTODOX	23
-------------------------------	----

I. Scripturile ebraice	26
A. Misterul lui Israel	26
B. Sinaiul ca Teofanie	27
C. Sinaiul ca Legământ	29
D. Sinaiul ca imagine a Împărăției lui Dumnezeu	29
E. Sinaiul rememorat	30
F. Profeții	32
G. Despărțirea drumurilor	33
II. Scrierile Noului Testament	34
A. Hristos	34
1. Hristos ca Teofanie	34
2. Hristos ca Împărăție	35
3. Hristos ca Legământ	36
4. Hristos rememorat	37
B. Biserica	39
1. Misterul	39
2. Misterele	41
C. Creștinul	43
III. Tradiția Răsăritului creștin: de la martiri la isihăști	45
A. Martiri și gnostici: din anul 100 până în anul 313 d.Hr.	45
1. Martirii	45
2. Gnosticul creștin: începuturile tradiției contemplative	48

B. Creștinătate și monahi: anii 313–399 d. Hr.	53
1. Creștinătatea bizantină	53
2. Asceții	55
a) Evagrie Ponticul († 399)	57
b) Sirienii: Efreim și <i>Liber Graduum</i>	60
c) <i>Omiliile Macariene</i>	64
C. Scriitori duhovnicești bizantini	67
1. Dionisie Areopagitul	67
2. De la Maxim Mărturisitorul († 662) la Nicolae Cabasila († 1390)	72
Concluzii	74
Note	76

II

MISTICA LUI DIONISIE AREOPAGITUL:

PLATONICĂ SAU CREȘTINĂ? 87

Note 101

III

„CONTEMPLATIV ȘI LITURGIST“.

PĂRINTELE GEORGES FLOROVSKY ȘI LOCUL LUI DIONISIE AREOPAGITUL ÎNTRE AUTORII

ASCETICI ȘI DUHOVNICEȘTI BIZANTINI 106

Note 121

IV

IERARHIA ÎMPOTRIVA ANARHIEI?

DIONISIE AREOPAGITUL, SIMEON NOUL TEOLOG, NICHITA STETHATOS ȘI RĂDĂCINA LOR COMUNĂ

ÎN TRADIȚIA ASCETICĂ 133

I. O relație paradoxală? 134

A. Două epistole 135

 1. Dionisie „către Demofil“ „despre neorânduială“ 135

 2. Simeon „despre mărturisire“ 137

 3. Paralele 138

B. Biserica ca macrocosmos și Sfântul ca microcosmos 140

 1. Nichita și Dionisie „despre ierarhie“ 140

 2. Dionisie „despre ierarhie“
 și Simeon „despre praznice“ 143

II. Rădăcinile unei imagini	147
1. Evagrie	147
2. Macarie	149
3. <i>Liber Graduum</i>	152
4. Mărturii siriene	153
5. Mărturii bizantine	154
6. Continuitatea unei mărturii	156
Câteva concluzii	157
Anexa 1: <i>Liber Graduum</i> 12	160
Anexa 2: <i>Omilia Macariană</i> 52	165
Note	169

V

„FORMA LUI DUMNEZEU“ ȘI „VEDEREA SLAVEI“. REFLECȚII ASUPRA CONTROVERSEI „ANTROPOMORFITE“

DIN ANUL 399 D. HR.	184
I. O controversă în zorii secolului V	184
A. Primii martori	185
1. Cassian și „antropomorfiții“ egipteni	185
2. Epifanie și audienii mesopotamieni	188
3. Apa Aphou în dialog cu Teofil	192
B. Martori din Egipt	196
1. Părinții din <i>Pateric</i> (Sopatros, Marcu, Sisoe, Siluan)	197
2. <i>Viețile</i> Sfântului Pahomie	201
3. <i>Relatarea despre monahii din Egipt</i>	204
4. <i>Epistolele</i> avvei Ammona	205
C. Martori din Mesopotamia, Numidia, Palestina, Grecia și Siria	208
1. <i>Liber Graduum</i>	208
2. Augustin și <i>De Trinitate</i>	209
3. <i>Răspunsurile</i> Sfântului Chiril	213
4. Mesalienii	217
5. Diadoh al Foticeei	218
D. Concluzii preliminare asupra documentației	222
II. Substratul: apocaliptica inter-testamentară și revelațiile ei mistice	223
Concluzii	232
Note	237